

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Information om Nackas arbete med vattendirektivet

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden noterar miljöenhetens information till protokollet.

Sammanfattning

Ärendet innehåller en redovisning av vad som har utförts under 2013 inom ramen för projektet Nackas arbete med vattendirektivet. Målsättning med projektet är att nå en god vattenstatus för kommunens vattenförekomster samt att kommunens övriga vattenområden (insjöarna) inte försämras. Resurserna har huvudsakligen lagts på följande:

- Ett koncept till en handlingsplan-åtgärdslista har tagits fram över vilka åtgärder som behöver vidtas för att kunna nå en god status för kommunens vattenförekomster.
- En utredning har tagits fram för Neglingemaren och Vårgårdssjön, där vattenområdenas status bestämts samt förslag på lämpliga åtgärder.
- Samordna arbetet med vattendirektivet med upprättande av en VA-plan för Nacka kommun.
- Informationsmöten om vattendirektivet såväl internt som externt, föreningar, båtklubbar, andra kommuner och organisationer.
- Initierat en översyn av kommunens arrendeavtal med båtklubbar i syfte att ge båtklubbarna längre arrendetider så de kan satsa på miljövänlig teknik.
- Deltagit i ett utvecklingsarbete tillsammans med Svealands kustvattenvårdsförbund och Stockholms universitet i syfte att sprida information om kommunernas kustvatten.

Ärendet

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslöt 23 januari 2013, §2, att anta förslag till projektplan för Nackas arbete med vattendirektivet. Syftet med projektet var att ta fram en åtgärdsinriktad handlingsplan som redovisar åtgärder, tidsplan och ansvarsfördelning för att

möjliggöra att en god vattenstatus för kommunens vattenförekomster kan uppnås till 2021 samt att kommunens övriga vattenområden (insjöarna) inte försämras.

Mål och delmål

Det långsiktiga målet är att nå god kemisk och ekologisk status i Nacka kommuns vattenförekomster till 2021 samt att kommunens övriga vatten (dvs insjöarna) inte får försämras.

Målet är beroende av att andra aktörer och kommuner vidtar åtgärder vilket ligger utanför kommunens rådighet. Delmål bör därför vara att kommunens belastning på samtliga vattenförekomster ska minska.

För två vattenförekomster, (Neglingemaren och Vårgårdssjön) har Nacka kommun den huvudsakliga rådigheten över att nödvändiga åtgärder vidtas. Målet för dessa vatten bör därför vara att nå god kemisk och ekologisk status till 2021, det år som vattenmyndigheten angivit att god status ska uppnås.

Vad har utförts under 2013?

Kommunerna har en central roll för att genomföra nödvändiga åtgärder eller att som myndighet se till att nödvändiga åtgärder görs för att uppnå god status. För att de åtgärder som kommunen förväntas vidta ska kunna genomföras är det viktigt att ansvaret för vattenfrågorna inom kommunen är klart och tydligt.

Från och med 2013 har kommunens ”sjörestaureringskonto” som tidigare år legat under kommunstyrelsens ansvar överförs till Tekniska nämnden. Under utredningsarbetet med vattendirektivet har det framkommit att reglementet för nämnderna ännu inte uppdaterats så att ansvarsfrågan för vatten på ett tydligt sätt speglar budgeten. En översyn av reglementet är planerat till efter valet 2014.

Under året har ett koncept till handlingsplan för att nå god vattenstatus tagits fram. Handlingsplanen utgör en sammanställning av fakta för respektive vattenområde samt förslag på åtgärder som bör vidtas för att uppnå god status. Då vattenmyndigheten har klassat kommunens kustvatten som vattenförekomster så har kommunens arbete med handlingsplanen huvudsakligen inriktats på insjöarna. Förslagen på åtgärder för respektive vattenområde varierar mycket beroende på att kunskapsläget för de olika vattenområdena varierar. För en del vattenområden kan det krävas ytterligare utredningar och undersökningar. För andra vattenområden är kunskapen tillräcklig varför mer konkreta åtgärder är aktuella ex. projektera och anlägga en reningsanläggning för dagvatten.

En utredning har tagits fram för att belysa statusen i Vårgårdssjön och Neglingemaren. Utredningen redovisar orsaken till vattenområdenas nuvarande status samt redovisar förslag på åtgärder som krävs för att uppnå god ekologisk status i de båda havsvikarna till 2021. Av utredningen framgår att den största belastningen på vattenområdena är tillförsel av dagvatten. För att uppnå god status krävs därför rening av dagvattenflödena till de båda

vattenområdena. För mer info se.

http://www.nacka.se/web/fritid_natur/naturochparker/kustvatten/Documents/neglinge_maren_vargardssjon_forslag_2013.pdf.

Generellt gäller att den mest betydelsefulla åtgärden som Nacka kommun kan bidra med för att möjliggöra att en god *ekologisk status* ska kunna uppnås är att bygga ut kommunalt avlopp i förnyelseområdena och underhålla befintligt ledningsnät och avloppspumpstationer så att inga bräddningar av avloppsvatten sker. Även rening av dagvatten från såväl befintlig bebyggelse som tillkommande bebyggelseområden är nödvändigt.

För att uppnå en god *kemisk status* krävs främst att kvicksilverhalterna och halterna av TBT(tributyltennföreningar) minskar. Åtgärder för att nå detta mål är ett hållbart båtliv samt att gamla föroreningar i mark och sediment inte läcker ut och blir tillgängligt för växt- och djurliv (inklusive människor). För insjöarna krävs generellt mer undersökningar för att kunna klassa sjöarnas kemiska status.

Under 2013 har en hel del informationsmöten om kommunens arbete med vattendirektivet hållits, såväl internt som externt. Tidigt på året höll kommunen tillsammans med Nacka Förenade båtklubbar ett seminarium om båtlivet och miljön där ett 40-tal av kommunens båtklubbar deltog. Syftet med detta samarbete är att öka båtägares och båtklubbars m.fl. kunskap om vad man som båtägare bör tänka på för att minska belastningen på vattenområdena från fritidsbåtarna.

Många båtklubbar arrenderar mark av kommunen för bryggor och båtuppläggningsplatser. En översyn av arrendeavtalen påbörjades i slutet av 2013. Syftet med översynen är bla att ge båtklubbarna längre avtalstider så att det är rimligt för klubbarna att investera i mer miljövänlig teknik när man tar upp och sköter om sina båtar.

Många av åtgärderna som krävs för att uppnå en god status i våra vattenområden berör Tekniska nämndens ansvar. Ex. utbyggnad av vatten- och avloppsnätet, översyn av ledningsnät och pumpstationer och utbyggnad av reningsanläggningar för dagvatten.

Vattenmyndigheterna har i sitt åtgärdsprogram förslagit att kommunerna ska utveckla Vatten- och avloppsplaner, VA-planer, i samverkan med länsstyrelserna, (åtgärd 37). Länsstyrelsen har tagit fram rekommendationer om hur VA-planer bör tas fram.

Under 2012-2013 har ett förslag till VA-plan tagits fram för Nacka kommun. Förslaget bygger på de rekommendationer länsstyrelsen utgivit för hur kommunerna bör arbeta med VA-planering.

Förslaget till VA-plan för Nacka kommun antogs i Tekniska nämnden i april 2013. Tanken var att planen skulle antas av kommunfullmäktige och att åtgärdsförslagen sedan skulle ligga till grund för budgetarbetet. Då nomenklatur och riktlinjer kring Nacka kommuns styrande dokument inte stämmer överrens med nomenklaturen som länsstyrelsen och vattenmyndigheten tillämpar, bla betyder begreppen "plan" och "policy" olika saker så kunde inte VA-planen tas upp för beslut i kommunstyren och fullmäktige. En bearbetning av dokumenten förväntas ske under första kvartalet 2014.

Trots att beslutet om VA-planen skjuts på framtiden så kommer en hel del arbeten utföras under 2014. Utöver Tekniska nämndens löpande arbete med bla utbyggnad av va-nätet planeras under 2014 renoveringar av dag- och spillvattennätet, renoveringar av ett antal avloppspumpsstationer, revidering/framtagning av checklista för drift, underhåll och skötsel av avloppspumpstationer. Samtliga åtgärder minskar risken för bräddning av orenat avloppsvatten och därmed en minskad belastning på vattenområdena.

Kommunen har även under året i samarbete med Svealands kustvattenvårdsförbund och Stockholms universitet deltagit i ett utvecklingsarbete med en webbsida där kommunerna kan presentera sina kustvatten och hur man jobbar med vattenfrågorna, se <http://www.havet.nu/svealandskusten/?d=3247>

En hel del möten har skett med vattenmyndigheten, länsstyrelsen och grannkommuner. De frågor som främst tagits upp är hur mycket respektive kommun bör minska belastningen på olika vattenområden samt vilka åtgärder som är mest kostnadseffektiva. Samarbetet kommer att fortsätta de kommande åren.

Under 2014 kommer arbetet att inriktas på fortsatt samordning med VA-planen och med de insatser som Tekniska nämnden kan genomföra. En del utredningar behöver tas fram som underlag för åtgärder för att uppnå god status.

Vattenmyndigheten avser att utöver de 11 vattenförekomster som redan finns inom kommunen att föreslå ytterligare 6 nya vattenförekomster från 2015 (Dammtorpssjön, Källtorpssjön, Sandasjön, Sicklasjön, Söderbysjön och Ältasjön). För att göra säkra statusklassningar som ska ligga till grund för åtgärder kommer en del utredningar bli nödvändiga att utföra för dessa vattenområden.

Miljöenheten

Birgitta Held-Paulie

Programansvarig miljöövervakning